
Kort og godt om taushets- og opplysningsplikt

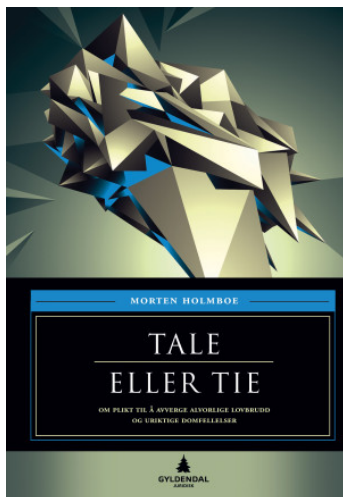
ANMELDELSER

ASLAK SYSE

Professor emeritus, Institutt for offentlig rett

Universitetet i Oslo

Oppgitte interessekonflikter: Anmelders lærebøker er utgitt på samme forlag.

Morten Holmboe

Tale eller tie

Om plikt til å avverge alvorlige lovbrudd og uriktige domfellelser. 268 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal Juridisk, 2017. Pris NOK 499

ISBN 978-82-05-50630-5

Det kan være en vanskelig avveining mellom regler som pålegger helsepersonell taushetsplikt på den ene siden, og regler som gjør det til en plikt å videreformidle den samme informasjonen på den andre siden. Selve avveiningen i en konkret situasjon blir ikke nødvendigvis lettere av å lese denne boken, men det blir tydeligere *når* og *hvorfor* ellers taushetsbelagt informasjon kan eller skal videreformidles.

Dette er en prisverdig kortfattet og velskrevet tekst, og disposisjonen er oversiktlig. Innledningsvis kommer mer generelle kapitler om avvergeplikter, og deretter følger mer konkretiserte kapitler rettet mot ulike yrkesgrupper og arbeidssituasjoner.

Innføringskapitlene dreier seg om betydningen av å hjelpe personer i nød, avverge alvorlige lovbrudd, de særlige reglene om kjønnslemlestelse, plikten til å varsle om at en uskyldig person er tiltalt eller domfelt, og plikten offentlige myndigheter har til å varsle om mistanke om omsorgssvikt, vold og/eller overgrep mot barn.

Innledningsvis inviteres også leseren inn i tre konkrete avveiningssituasjoner – kalt praktiske eksempler – for selv å kunne prøve ut og forstå hvordan slike avveininger kan foretas. Først mot slutten gis det rettleiding.

For Tidsskriftets lesere er det naturlig å vektlegge de delkapitlene som gjelder helsepersonell, psykisk helsevern og helse- og omsorgstjenesten (kapittel 12, 14 og 15). Her kan jeg fastslå at de to siste kapitlene er «unødvendige», idet de er svært kortfattede, tilnærmet identiske og knytter seg naturlig nok nært til reglene som gjelder for helsepersonell.

Det viktigste ankepunktet jeg har til oppbygging og redegjørelser, knytter seg til kapittel 12 og helsepersonelloven § 23 nr. 4 som gir rett til å videreformidle ellers taushetsbelagt informasjon når «tungtveiende private eller offentlige interesser» gjør dette rettmessig. Det hadde vært av stor interesse om forfatteren hadde vært mer konkret i hvordan denne bestemmelsen er å forstå i relasjon til de konkrete avvergingspliktene som er nedfelt i straffeloven, og som han tar utgangspunkt i. Helsepersonell, ikke minst leger, er mer kjent med helsepersonelloven enn straffeloven, og slik vil det fortsatt være.

Språket er klart og lettfattelig, og innholdsfortegnelsen er detaljert. Sammen med fylldige registre over omtalte lover, høyesterettsdommer og stikkord er dette en hensiktsmessig bruksbok, hvor det er lett å finne svar på ulike spørsmål.

Publisert: 8. mai 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0082

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 10. september 2026.